

Ministarstvo
prosvjete, nauke
i inovacija

2006/2026
DA JE VJEČNA CRNA GORA

PROGRAM ZA RAZVOJ, MODERNIZACIJU I OTVORENO KORIŠĆENJE ISTRAŽIVAČKE INFRASTRUKTURE

SADRŽAJ

LISTA POJMOVA	5
OSNOV ZA DONOŠENJE PROGRAMA	9
OBRAZLOŽENJE POTREBE ZA DONOŠENJEM PROGRAMA	11
1. OSNOVNE INFORMACIJE O PROGRAMU ZA RAZVOJ, MODERNIZACIJU I OTVORENO KORIŠĆENJE ISTRAŽIVAČKE INFRASTRUKTURE	13
I PREDMET I CILJEVI PROGRAMA	13
II PRIORITETNE OBLASTI ISTRAŽIVANJA	14
III FINANSIJSKI OKVIR PROGRAMA	14
IV USLOVI ZA PRIJAVU	15
IV.1 PODNOSILAC PRIJAVE	15
IV.2 PARTNERI	16
IV.3 RUKOVODILAC PROJEKTA	16
V FINANSIJSKI USLOVI I TRAJANJE PROJEKATA	16
VI DVOSTRUKO FINANSIRANJE	17
VII PRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI PROJEKTA	17
VIII PRIHVATLJIVI TROŠKOVI	18
IX ETIČKA PITANJA	19
X SADRŽAJ PRIJAVE	19
XI POSTUPAK DODJELE BESPOVRATNIH SREDSTAVA	20
XI1 PROCEDURA PRIJAVE	20
XI2 ADMINISTRATIVNA PROVJERA PRIJAVA PROJEKATA	20
XI3 EVALUACIJA PRIJAVA PROJEKATA U ODNOSU NA KRITERIJUME ZA OCJENU	21
XI4 PRIHVATANJE/ODBIJANJE PROJEKTA ZA SUFINANSIRANJE	22
2. IMPLEMENTACIJA I MONITORING REALIZACIJE U OKVIRU PROGRAMA ZA RAZVOJ, MODERNIZACIJU I OTVORENO KORIŠĆENJE ISTRAŽIVAČKE INFRASTRUKTURE	25
3. NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJA PROGRAMA ZA RAZVOJ, MODERNIZACIJU I OTVORENO KORIŠĆENJE ISTRAŽIVAČKE INFRASTRUKTURE	27

LISTA POJMOVA

FAIR NAČELA

FAIR predstavlja akronim za četiri temeljna principa upravljanja i razmjene istraživačkih podataka: pronalazivost (Findable), dostupnost (Accessible), interoperabilnost (Interoperable) i ponovna upotrebljivost (Reusable)¹. Imajući u vidu kontinuirani rast obima, kompleksnosti i dinamike generisanja podataka, FAIR digitalna dobra treba da budu koncipirana na način koji omogućava njihovu automatsku obradu, odnosno minimizuje potrebu za ljudskom intervencijom u procesima pristupa, razmjene i ponovne upotrebe².

FIZIČKI PRISTUP

Fizički pristup podrazumijeva korišćenje infrastrukture uz fizičko prisustvo korisnika na lokaciji na kojoj se nalaze oprema, postrojenje ili drugi istraživački kapaciteti³.

HIBRIDNI PRISTUP

Hibridni pristup podrazumijeva kombinovanje fizičkog, udaljenog i virtualnog pristupa, u zavisnosti od prirode infrastrukture, vrste usluge i potreba korisnika⁴.

ISTRAŽIVAČKA INFRASTRUKTURA

Istraživačka infrastruktura obuhvata objekte, resurse i usluge koje istraživačka zajednica koristi za sprovođenje naučnoistraživačkih aktivnosti i podsticanje inovacija u odgovarajućim oblastima. Ona uključuje: kapitalnu naučnu opremu (odnosno skupove instrumenata), resurse zasnovane na znanju, kao što su zbirke, arhive i naučni podaci, e-infrastrukture, uključujući sisteme za upravljanje podacima, računarske kapacitete i komunikacione mreže, kao i druge alate i platforme neophodne za postizanje izvrsnosti u istraživanju i inovacijama⁵.

KORISNIK ISTRAŽIVAČKE INFRASTRUKTURE

Korisnikom istraživačke infrastrukture smatra se istraživačka grupa ili ustanova, fizičko ili pravno lice, koje u skladu sa utvrđenim uslovima pristupa, koristi infrastrukturu ili usluge koje ona pruža⁶.

OTVORENA NAUKA

Otvorena nauka predstavlja pristup naučnoistraživačkom radu kojim se podstiče da rezultati istraživanja finansiranih iz javnih sredstava budu dostupni u digitalnom obliku široj naučnoj zajednici, privredi i društvu u cjelini. Ovaj pristup objedinjuje tradicionalno načelo otvorenosti nauke sa savremenim informaciono-komunikacionim tehnologijama, koje su suštinski transformisale način sprovođenja istraživanja⁷.

OTVORENI PRISTUP ISTRAŽIVAČKOJ INFRASTRUKTURI

Otvoreni pristup istraživačkoj infrastrukturi podrazumijeva obezbjeđivanje korišćenja kapaciteta, usluga, opreme, podataka i stručne podrške spoljnim korisnicima, na transparentan i nediskriminatoran način, u skladu sa unaprijed utvrđenim uslovima, kriterijumima i procedurama pristupa⁸.

1 https://www.lib.irb.hr/web/hr/vijesti/item/2245-fair_principi.html

2 European Charter for Access to Research Infrastructures- Principles and Guidelines for Access and Related Services

3 Isto

4 Isto

5 ESFRI

6 European Charter for Access to Research Infrastructures- Principles and Guidelines for Access and Related Services

7 OECD

8 European Charter for Access to Research Infrastructures- Principles and Guidelines for Access and Related Services

POLITIKA PRISTUPA

Politika pristupa predstavlja skup pravila kojima se uređuju uslovi, kriterijumi i procedure pristupa, modeli i jedinice pristupa, prava i obaveze korisnika, kao i mjere podrške koje istraživačka infrastruktura obezbeđuje prilikom korišćenja svojih kapaciteta i usluga⁹.

PRIORITETNI PRISTUP

Prioritetni pristup je model pristupa u kojem se prednost daje aktivnostima od posebnog strateškog, društvenog, obrazovnog ili bezbjednosnog značaja¹⁰.

PRISTUP

Pristup podrazumijeva odobreno korišćenje infrastrukture, njenih resursa i povezanih usluga, uključujući fizičko korišćenje opreme, udaljeno korišćenje usluga, pristup podacima, softveru, računarskim resursima i stručnoj podršci¹¹.

PRISTUP ZASNOVAN NA IZVRSNOSTI

Pristup zasnovan na izvrsnosti je model pristupa u kojem se korišćenje infrastrukture odobrava na osnovu naučnih kvaliteta, relevantnosti i izvodljivosti predloga, po pravilu uz stručno vrednovanje¹².

SPOLJNI KORISNIK

Spoljni korisnik je korisnik koji nije dio organizacije koja upravlja infrastrukturom, ali joj pristupa pod uslovima utvrđenim politikom pristupa¹³.

TRŽIŠNO VOĐEN PRISTUP

Tržišno orijentisan pristup predstavlja model pristupa zasnovan na ugovornom odnosu između korisnika i istraživačke infrastrukture, uz mogućnost naplate korišćenja, kao i primjenu posebnih odredbi koje se odnose na povjerljivost, prava intelektualne svojine i druge uslove korišćenja¹⁴.

UDALJENI PRISTUP

Udaljeni pristup podrazumijeva korišćenje infrastrukture ili njenih usluga bez fizičkog prisustva korisnika, na primjer, putem digitalnih sistema, dostave uzoraka, mrežnog pristupa podacima ili korišćenja računarskih resursa na daljinu¹⁵.

UPRAVLJANJE ISTRAŽIVAČKIM PODACIMA

Istraživačke infrastrukture dužne su da uspostave i sprovede politiku upravljanja istraživačkim podacima, kojom se obezbeđuje njihovo adekvatno održavanje, arhiviranje u razumnom roku, kao i dostupnost za uvid i ponovnu upotrebu, u skladu sa FAIR principima.

Istraživačke infrastrukture i korisnici dužni su da zaključe sporazum kojim se uređuje način korišćenja i ponovne upotrebe podataka.

Kada je to primjenljivo, podstiče se i obezbeđivanje otvorenog pristupa istraživačkim podacima¹⁶.

VIRTUELNI PRISTUP

Virtuelni pristup znači pristup digitalnim resursima i uslugama infrastrukture putem komunikacionih mreža, pri čemu su podaci, softver ili druge digitalne usluge dostupni većem broju korisnika, osim kada postoje opravdana pravna, bezbjednosna ili druga ograničenja¹⁷.

---

9 Isto

10 Isto

11 Isto

12 Isto

13 Isto

14 European Charter for Access to Research Infrastructures- Principles and Guidelines for Access and Related Services

15 Isto

16 Isto

17 Isto

OSNOV ZA DONOŠENJE PROGRAMA

Program za razvoj, modernizaciju i otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture zasniva se na strateškom i planskom okviru definisanom kroz Mapu puta za istraživačku infrastrukturu Crne Gore 2024–2028¹⁸, kao i Strategiju naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024–2028¹⁹, dok je njegovo sprovođenje predviđeno i Programom za nauku i inovacije 2026–2030²⁰, kroz instrument usmjeren na razvoj, modernizaciju i otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture, čime se obezbjeđuje usklađenost sa nacionalnim razvojnim prioritetima u oblasti nauke, istraživanja i inovacija.

Mapa puta za istraživačku infrastrukturu predstavlja ključni dokument kojim se definišu pravci razvoja, unapređenja i održivog upravljanja istraživačkom infrastrukturom u Crnoj Gori, sa ciljem jačanja naučne izvrsnosti, povećanja međunarodne vidljivosti i integracije u Evropski istraživački prostor. Dokument identifikuje postojeće kapacitete, utvrđuje potrebe za modernizacijom i daje smjernice za efikasno upravljanje, finansiranje i korišćenje istraživačkih resursa, uključujući i principe otvorenog pristupa i saradnje između nauke i privrede.

Strategija naučnoistraživačke djelatnosti 2024–2028 prepoznaje istraživačku infrastrukturu kao jedan od ključnih elemenata za unapređenje ukupnog sistema nauke i istraživanja, posebno kroz operativne ciljeve koji se odnose na jačanje infrastrukturnih kapaciteta, dostupnost savremene opreme i unapređenje uslova za realizaciju kvalitetnih istraživanja. U tom kontekstu, poseban akcenat stavljen je na razvoj moderne, funkcionalne i dostupne istraživačke infrastrukture, kao i na njeno povezivanje sa međunarodnim infrastrukturnim mrežama i inicijativama.

U skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službeni list Crne Gore“, br. 51/25)²¹, Savjet za naučnoistraživačku djelatnost ima važnu ulogu u definisanju smjernica za razvoj i ulaganje u nacionalnu istraživačku infrastrukturu. Savjet predlaže kriterijume za izbor projekata, utvrđuje indikatore za praćenje njihovog učinka i daje preporuke za transparentno, efikasno i otvoreno korišćenje infrastrukture, čime se doprinosi jačanju kvaliteta i dostupnosti istraživačkih resursa.

Program je dodatno usklađen sa evropskim principima u oblasti istraživačkih infrastruktura, posebno u dijelu otvorene nauke, transparentnog pristupa istraživačkim resursima i održivog upravljanja. Time se doprinosi boljoj iskorišćenosti nacionalnih kapaciteta, većoj međunarodnoj vidljivosti i stvaranju osnova za buduću saradnju sa relevantnim evropskim infrastrukturnim inicijativama.

18 <https://www.gov.me/clanak/usvojena-mapa-puta-za-istrazivacku-infrastrukturu-crne-gore-2024-2028>

19 <https://www.gov.me/clanak/strategija-naucnoistrazivacke-djelatnosti-2024-2028>

20 <https://www.gov.me/dokumenta/9957db15-de07-4135-900a-9ac1f3f9078>

21 <https://www.gov.me/dokumenta/5c4b5ef6-ee85-4730-a407-960ba02b0d5f>

OBRAZLOŽENJE POTREBE ZA DONOŠENJEM PROGRAMA

Istraživačka infrastruktura je jedan od ključnih preduslova za razvoj kvalitetne nauke, jačanje inovacionog potencijala i aktivnije uključivanje Crne Gore u međunarodne istraživačke tokove. Program polazi od stvarnog stanja postojećih kapaciteta i potreba istraživačke i inovacione zajednice, s ciljem da se ulaganja usmjere tamo gdje mogu imati najveći efekat.

Postojeći nivo finansiranja, opremljenosti i operativne podrške još uvijek nije dovoljan da istraživačka infrastruktura bude pouzdan, stalno dostupan i široko korišćen resurs. Ograničena ulaganja usporavaju nabavku i modernizaciju opreme, dok nedostatak stabilnih sredstava otežava održavanje, servisiranje, nabavku potrošnog materijala i svakodnevni rad. Zbog toga se postojeći kapaciteti ne koriste u punoj mjeri, što utiče na kvalitet usluga, obim istraživanja, međunarodnu saradnju i povezivanje sa privredom.

Program zato predviđa integrisani pristup: ulaganja u modernizaciju infrastrukture, jačanje njene operativne održivosti i otvoreno korišćenje kapaciteta kroz jasna pravila pristupa i upravljanja. Za uspješnu primjenu potrebni su odgovarajući finansijski instrumenti, standardizovane procedure i bolja koordinacija među institucijama.

Dugoročna održivost infrastrukture ne može se zasnivati samo na povremenim nabavkama opreme. Zato je potrebno obezbijediti stabilniji okvir za pokrivanje ključnih operativnih troškova, kao što su održavanje, servis, potrošni materijal, licence i IT podrška. Jednako je važno jačati ljudske kapacitete za upravljanje infrastrukturom, uključujući tehničko osoblje, administrativnu podršku i upravljanje laboratorijama.

Poseban značaj ima otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture. To podrazumijeva transparentne kriterijume pristupa, javno dostupne informacije o kapacitetima i uslovima korišćenja, kao i mehanizme koji podstiču dijeljenje resursa među institucijama. Na taj način infrastruktura postaje dostupnija istraživačima, studentima, inovatorima i privrednim subjektima, uz poštovanje intelektualne svojine i povjerljivih podataka.

Sprovođenje Programa doprinijeće boljem korišćenju postojećih resursa, kvalitetnijim istraživanjima, jačanju inovacionog ekosistema i većoj povezanosti nauke, obrazovanja i privrede.

1. OSNOVNE INFORMACIJE O PROGRAMU ZA RAZVOJ, MODERNIZACIJU I OTVORENO KORIŠĆENJE ISTRAŽIVAČKE INFRASTRUKTURE

I PREDMET I CILJEVI PROGRAMA

Program za razvoj, modernizaciju i otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture usmjeren je na dodjelu bespovratnih sredstava naučnoistraživačkim ustanovama u cilju razvoja i modernizacije istraživačke infrastrukture, kao i unapređenja kvaliteta i dostupnosti povezanih usluga.

Infrastruktura koja se razvija, modernizuje ili nabavlja sredstvima Programa mora biti dostupna za korišćenje u režimu otvorenog pristupa korisnicima iz naučnoistraživačke zajednice i poslovnog sektora, pod unaprijed objavljenim, transparentnim i nediskriminatornim uslovima, u skladu sa pravilima Programa, kao i prirodom i namjenom konkretne infrastrukture.

Do završetka sprovođenja projekta korisnik je dužan da obezbijedi da su uspostavljeni najmanje sljedeći uslovi:

- jasno definisani uslovi i postupci pristupa istraživačkoj infrastrukturi, uključujući kategorije korisnika, način podnošenja zahtjeva, postupak odlučivanja i uslove korišćenja;
- osnovna pisana pravila i procedure za upravljanje istraživačkim podacima koji nastaju u okviru projekta ili pri korišćenju istraživačke infrastrukture, u mjeri u kojoj projekat ili ustanova uređuju uslove njihovog čuvanja, zaštite, korišćenja ili dijeljenja;
- odgovarajuće operativne procedure za sprovođenje navedenih pravila, uključujući jasno definisane odgovornosti nadležnih osoba ili organizacionih jedinica;
- javno dostupne osnovne informacije o infrastrukturi, uslugama i uslovima korišćenja, uključujući kontakt tačke za korisnike;
- gdje je primjenjivo, jasno definisane uslove pristupa, korišćenja, zaštite i dijeljenja podataka i rezultata nastalih korišćenjem infrastrukture, uz odgovarajuća ograničenja kada su opravdana i neophodna.

REZULTATI KOJI SE OČEKUJU ODMAH NAKON ZAVRŠETKA SPROVOĐENJA PROJEKATA

a. Unaprijeđena dostupnost nove i modernizovane naučnoistraživačke infrastrukture

Realizacijom programa obezbjeđuje se dostupnost savremene istraživačke opreme, laboratorijskih kapaciteta, digitalnih alata i drugih infrastrukturnih resursa neophodnih za kvalitetno sprovođenje naučnoistraživačkih aktivnosti. Time se stvaraju bolji uslovi za rad istraživača i stvaraju pretpostavke za realizaciju kompleksnijih i kvalitetnijih istraživanja.

b. Uspostavljeni uslovi za intenzivnije korišćenje istraživačke infrastrukture od strane naučnoistraživačke zajednice i poslovnog sektora

Kroz modernizaciju infrastrukture, unapređenje organizacionih modela pristupa i stavljanje kapaciteta u punu funkciju, stvaraju se uslovi za njeno efikasnije i šire korišćenje. Na taj način omogućava se veće uključivanje istraživača, akademske zajednice i privrednih subjekata u istraživačko-razvojne aktivnosti.

c. Unaprijeđene kompetencije osoblja za upravljanje istraživačkom infrastrukturom i primjenu principa otvorenog pristupa

Program doprinosi jačanju kapaciteta postojećeg osoblja zaduženog za upravljanje, održavanje i razvoj infrastrukture, kao i za primjenu principa otvorenog pristupa naučnim rezultatima i istraživačkim podacima. Time se unapređuje kvalitet upravljanja resursima, osigurava njihova dugoročna održivost i povećava transparentnost sistema.

POSEBNI CILJEVI PROGRAMA (PERIOD OD PET GODINA KONTINUIRANE IMPLEMENTACIJE)**a. Jačanje kapaciteta naučnoistraživačkih ustanova za istraživačke i inovacione aktivnosti**

Kontinuiranim ulaganjem u infrastrukturu, ljudske resurse i organizacione kapacitete, naučnoistraživačke ustanove se osposobljavaju za sprovođenje kvalitetnijih istraživanja, razvoj inovacija i aktivnije učesće u nacionalnim i međunarodnim programima i projektima, čime se povećava njihova konkurentnost i institucionalna zrelost.

b. Jačanje saradnje među domaćim naučnoistraživačkim organizacijama i sa međunarodnim partnerima

Program doprinosi intenziviranju saradnje, razmjeni znanja i umrežavanju istraživača na nacionalnom i međunarodnom nivou. Očekivani rezultat je povećanje broja zajedničkih istraživačkih projekata, publikacija i drugih oblika naučne saradnje, što doprinosi većoj vidljivosti i kvalitetu istraživačkog rada.

c. Jačanje saradnje sa poslovnim sektorom kroz primjenu rezultata istraživanja i prenos tehnologije

Program doprinosi snažnijem povezivanju naučnoistraživačkih ustanova i privrede kroz razvoj zajedničkih istraživačko-razvojnih aktivnosti i efikasniju primjenu naučnih rezultata u praksi. Modernizovana i dostupna istraživačka infrastruktura omogućava sprovođenje primijenjenih istraživanja, testiranja, razvoja prototipova i validacije inovativnih rješenja u saradnji sa poslovnim sektorom. Time se podstiče prenos tehnologije, jača inovacioni potencijal i doprinosi ukupnom društveno-ekonomskom razvoju.

Dugoročno posmatrano, očekuje se da Program doprinese jačanju istraživačke izvrsnosti i konkurentnosti domaćih naučnoistraživačkih ustanova kroz dostupnost savremene opreme i uspostavljanje održivog modela otvorenog pristupa istraživačkoj infrastrukturi. Takođe, očekuje se veći uspjeh u privlačenju međunarodnih sredstava, intenzivniji prenos znanja i tehnologija prema privredi, kao i unapređenje međunarodne vidljivosti nacionalnog istraživačkog sistema.

Program će dodatno doprinijeti uspostavljanju integrisanog i funkcionalnog ekosistema istraživačkih infrastruktura, koji će omogućiti efikasnije korišćenje, dijeljenje i diseminaciju rezultata istraživanja u naučnoj i široj društvenoj zajednici.

II PRIORITETNE OBLASTI ISTRAŽIVANJA

Program se oslanja na prioritete naučnoistraživačke djelatnosti utvrđene Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028, a to su:

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane;
- Energija i održiva životna sredina;
- Održivi i zdravstveni turizam;
- Nauka, obrazovanje i kultura;
- Medicina i zdravlje;
- Socio-politički i socio-ekonomski izazovi crnogorskog društva;
- Novi materijali, tehnologije, proizvodi i servisi;
- Upravljanje rizicima od prirodnih nepogoda; i
- Informaciono-komunikacione tehnologije.

III FINANSIJSKI OKVIR PROGRAMA

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija sufinansira grantove u okviru Programa za razvoj, modernizaciju i otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture, za koji je opredijeljen ukupan budžet

od 3.000.000,00 €. Za finansiranje prve godine realizacije odobrenih grantova u okviru Programa planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 1.500.000,00 €. Bespovratna sredstva po pojedinačnom grantu dodjeljuju se u iznosu od najmanje 200.000,00 € do najviše 250.000,00 €, za cjelokupno trajanje projekta. Grantovi se dodjeljuju za period od najmanje 24 mjeseca (dvije godine), a najviše 36 mjeseci (tri godine).

Sredstva u iznosu od 1.500.000,00 € za 2026. godinu odobrena su Zakonom o budžetu Crne Gore za 2026. godinu²², i to: Org. kod 40701 – Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Program 19 040 Razvoj nauke i tehnologije, Potprogram 19 040 001 Naučnoistraživačka djelatnost, Aktivnost 19 040 001 003 Novi programi i konkursi za nauku i istraživanje, 431-9 Ostali transferi institucijama.

Za potrebe sprovođenja Programa, Ministarstvo će raspisati odgovarajući Konkurs za dodjelu grantova za razvoj, modernizaciju i otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture.

IV USLOVI ZA PRIJAVU

IV.1 Podnosilac prijave

Podnosilac prijave mora ispunjavati sljedeće uslove:

- a. da je licencirana naučnoistraživačka ustanova sa sjedištem u Crnoj Gori, u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službeni list Crne Gore“, br. 51/25).
- b. da ima status „organizacije za istraživanje i širenje znanja“, odnosno „istraživačke organizacije“, što znači subjekat (kao što su univerziteti ili istraživački instituti, kancelarije za transfer tehnologija, posrednici u inovaciji, fizička lica ili virtuelni kolaborativni subjekti usmjereni na istraživanje), bez obzira na njegov pravni status (organizaciju na osnovu javnog ili privatnog prava), odnosno način finansiranja, čiji je primarni cilj da nezavisno sprovodi fundamentalno istraživanje, industrijsko istraživanje ili eksperimentalni razvoj, odnosno s rezultatima tih djelatnosti upoznaje širu javnost, putem predavanja, objavljivanja ili prenosa znanja, shodno EU Okviru za državne pomoći za istraživanje i razvoj i inovacije (2022/C 414/01), poglavlju 1.3, tački 16. (ff)²³.

Osim uslova navedenih u tač. a) i b), podnosilac prijave mora kumulativno ispuniti i sljedeće uslove, kako bi se bespovratna sredstva dodijeljena u okviru ovog Programa smatrala finansiranjem neekonomskih aktivnosti, odnosno kako ne bi predstavljala državnu pomoć u smislu Zakona o kontroli državne pomoći²⁴ i člana 107 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije:

1. da se bespovratna sredstva dodjeljuju za neekonomske aktivnosti, kao što su obrazovanje, nezavisno istraživanje i širenje znanja;
2. da su eventualne ekonomske djelatnosti isključivo pomoćnog karaktera, neposredno povezane sa glavnom neekonomskom djelatnošću ili za nju neophodne, odnosno neodvojivo povezane sa njom;
3. da ekonomske djelatnosti koriste iste inpute kao i neekonomske djelatnosti, uključujući materijal, opremu, radnu snagu i fiksni kapital;
4. da kapaciteti dodijeljeni ekonomskim djelatnostima ne prelaze 20% ukupnih godišnjih kapaciteta organizacije;
5. da su ekonomske i neekonomske djelatnosti, kao i njihovi troškovi, finansiranje i prihodi, jasno razdvojeni, kako bi se spriječilo unakrsno subvencionisanje ekonomskih djelatnosti;
6. da preduzeća koja imaju odlučujući uticaj na organizaciju, npr. kao vlasnici udjela ili članovi, nemaju povlašćen pristup rezultatima koje organizacija proizvede.

Ako navedeni uslovi nijesu kumulativno ispunjeni, podnosilac prijave smatraće se neprihvatljivim za učešće u ovom Programu.

²² <https://www.sluzbenilist.me/propisi/17C4D732-9E54-4483-A372-181F2EB17608>

²³ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC1028\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC1028(03))

²⁴ <https://komora.me/wp-content/uploads/2022/01/Zakon-o-kontroli-drzavne-pomoci-2018.pdf>

Podnosilac prijave dužan je da prouči Smjernice za korisnike u vezi sa primjenom pravila o državnoj pomoći i da usklađenost sa navedenim uslovima potvrdi Izjavom o neekonomskim aktivnostima.

Podnosilac prijave može podnijeti više projektnih predloga, uz napomenu da se pojedinačnom korisniku bespovratnih sredstava ne smiju dva puta financirati isti troškovi iz državnog budžeta, programa Unije i međunarodnih izvora.

IV.2 Partneri

Iako partneri nijesu obavezni u okviru Programa za razvoj, modernizaciju i otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture, saradnja sa partnerima je dozvoljena i podstiče se. Partneri na projektu mogu biti druge organizacije koje ispunjavaju iste uslove kao podnosilac prijave, odnosno uslove navedene u tački IV.1.

Partnerstvo je opravdano kada podnosilac prijave i partneri zajednički uspostavljaju ili unapređuju jedinstvenu istraživačku infrastrukturu u režimu otvorenog pristupa, pri čemu je oprema kod svih uključenih subjekata funkcionalno povezana, međusobno komplementarna i integrisana u jednu operativnu cjelinu. Ukoliko partner doprinosi isključivo znanjem, takvo partnerstvo može se smatrati opravdanim samo ako je taj stručni doprinos direktno i nužno povezan sa uspostavljanjem, integracijom ili funkcionisanjem infrastrukture.

Nezavisno od toga da li se projekat sprovodi sa partnerima ili bez njih, sva istraživačka infrastruktura razvijena, modernizovana ili nabavljena sredstvima Programa mora biti uspostavljena i dostupna u režimu otvorenog pristupa, pod transparentnim, unaprijed objavljenim i nediskriminatornim uslovima, u skladu sa odredbama Programa.

IV.3 Rukovodilac projekta

Rukovodilac projekta mora ispunjavati sljedeće uslove:

- a. da ima stepen doktora nauka iz relevantne naučne oblasti;
- b. da ima iskustvo u realizaciji naučnoistraživačkih, razvojnih ili infrastrukturnih projekata;
- c. da je zaposlen ili angažovan kod podnosioca prijave tokom cijelog trajanja projekta;
- d. da nije rukovodilac više od jedne prijave u okviru istog poziva;
- e. da ima kapacitet za koordinaciju projektnog tima i praćenje realizacije projekta.

V FINANSIJSKI USLOVI I TRAJANJE PROJEKATA

Vrijednost bespovratnih sredstava (granta) dodijeljenih od Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija u okviru „Programa za razvoj, modernizaciju i otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture“ može iznositi od 200.000,00 € do 250.000,00 €, za projekte čije trajanje može biti 24 ili 36 mjeseci.

Ukupna vrijednost pojedinačnog projekta uključuje:

- . bespovratna sredstva (grant) koja će biti dodijeljena pojedinačnom projektu od strane Ministarstva, za dio prihvatljivih troškova projekta i
- . sredstva Podnosioca prijave/partnera za sufinansiranje ostatka vrijednosti prihvatljivih troškova.

Programom je predviđeno sufinansiranje od strane Ministarstva do 90% ukupne vrijednosti projekta (do 250.000,00 €), dok je podnosilac prijave dužan da obezbijedi najmanje 10% sredstava sufinansiranja iz sopstvenih ili drugih izvora finansiranja.

VI DVOSTRUKO FINANSIRANJE

Načelo zabrane dvostrukog finansiranja podrazumijeva da treba izbjegavati dvostruko finansiranje istih troškova iz državnog budžeta, programa Evropske unije, međunarodnih izvora, kao i drugih davalaca državne pomoći.

Podnosioci prijave ne smiju tražiti niti biti korisnici sredstava iz državnog budžeta, programa Evropske unije, međunarodnih izvora, te drugih davalaca državne pomoći za troškove koji će im biti nadoknađeni u okviru prijavljenog projekta i za sufinansiranje odobrenog projekta.

VII PRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI PROJEKTA

Sredstva opredijeljena Programom koriste se za pokrivanje dijela prihvatljivih aktivnosti projekta, a koje uključuju:

a. Nabavka nove i unapređenje postojeće istraživačke infrastrukture

Ova aktivnost obuhvata nabavku, uspostavljanje, nadogradnju, stavljanje u funkciju i održavanje istraživačke infrastrukture neophodne za sprovođenje planiranih istraživačkih aktivnosti. Može uključivati nabavku istraživačke opreme, instrumenata, uređaja, specijalizovanih tehničkih komponenti, pripadajućih softverskih rješenja, digitalnih alata, licenci, kao i materijala i sitne opreme neophodnih za funkcionisanje infrastrukture kao integrisane i funkcionalne cjeline. Aktivnost obuhvata i prateće troškove neposredno povezane sa uspostavljanjem i operativnošću infrastrukture, uključujući troškove transporta, isporuke, instalacije, integracije, početne kalibracije, testiranja, servisiranja, obaveznih tehničkih i sigurnosnih pregleda, kao i preventivnog i korektivnog održavanja.

b. Razvoj kapaciteta osoblja za upravljanje infrastrukturom i primjenu principa otvorenog pristupa

Ova aktivnost podrazumijeva jačanje stručnih, organizacionih i upravljačkih kapaciteta osoblja zaduženog za upravljanje istraživačkom infrastrukturom i obezbjeđivanje njenog otvorenog korišćenja. Obuhvata unapređenje znanja i vještina istraživačkog, tehničkog i administrativnog osoblja kroz interne oblike osposobljavanja, razmjene znanja i profesionalnog usavršavanja, u oblastima upravljanja infrastrukturom, organizacije pristupa i korišćenja resursa, podrške korisnicima, primjene principa otvorenog pristupa, kao i upravljanja istraživačkim i infrastrukturnim resursima.

c. Organizaciono jačanje i optimizacija procesa upravljanja infrastrukturom

Ova aktivnost obuhvata unapređenje internih procedura i organizacionih rješenja za efikasno upravljanje, korišćenje i održavanje istraživačke infrastrukture. Uključuje analizu postojećih praksi, jasno definisanje odgovornosti, unapređenje koordinacije između uključenog osoblja, kao i izradu i unapređenje procedura i smjernica za pristup, korišćenje, evidenciju i raspoloživost infrastrukturnih resursa. Poseban fokus stavlja se na uspostavljanje uslova za otvoreni pristup, kroz precizno definisanje načina korišćenja infrastrukture i organizaciju podrške korisnicima. Ova aktivnost doprinosi efikasnijem, transparentnijem i održivijem upravljanju infrastrukturom.

d. Digitalizacija i operativna optimizacija korišćenja istraživačke infrastrukture

Aktivnost podrazumijeva unapređenje korišćenja infrastrukture kroz uvođenje digitalnih i operativnih rješenja za evidenciju, praćenje i koordinaciju korišćenja resursa. Obuhvata uspostavljanje digitalnog inventara opreme i resursa, razvoj i unapređenje protokola za korišćenje infrastrukture, kao i primjenu principa upravljanja podacima u skladu sa FAIR principima/načelima. Takođe uključuje razvoj i/ili implementaciju softverskih rješenja za rezervaciju, praćenje korišćenja, evidenciju korisnika i usluga, kao i optimizaciju raspoloživosti i iskorišćenosti infrastrukture. U okviru aktivnosti mogu se sprovoditi i periodične ankete radi prikupljanja povratnih informacija korisnika i unapređenja operativnih procedura.

e. Promocija kapaciteta istraživačke infrastrukture i jačanje vidljivosti

Ova aktivnost obuhvata promociju istraživačke infrastrukture kroz predstavljanje njenih kapaciteta, usluga i mogućnosti saradnje prema akademskoj zajednici, privredi i drugim relevantnim akterima. Uključuje učešće na konferencijama, radionicama i drugim stručnim događajima, izradu promotivnih materijala i digitalnih sadržaja. Cilj aktivnosti je povećanje vidljivosti infrastrukture, unapređenje informisanosti potencijalnih korisnika i jačanje saradnje sa spoljnim akterima.

f. Kratkoročna mobilnost

Aktivnost obuhvata kratkoročna službena putovanja i boravke osoblja uključenog u uspostavljanje, upravljanje i korišćenje istraživačke infrastrukture, u cilju sticanja novih znanja i iskustava izvan matične institucije. Može uključivati učešće na konferencijama, stručnim seminarima, radionicama i obukama, kao i studentske boravke u istraživačkim organizacijama u inostranstvu. Sprovođenje ove aktivnosti doprinosi prenosu znanja, usvajanju dobrih praksi i unapređenju kompetencija osoblja relevantnih za efikasno upravljanje i korišćenje istraživačke infrastrukture, u skladu sa ciljevima projekta.

Sredstva predijeljena Programom ne mogu se koristiti za finansiranje sljedećih aktivnosti i troškova:

- Nabavku polovne opreme;
- Nabavku putničkih, teretnih i komercijalnih vozila;
- Iznajmljivanje opreme, alata i materijala;
- Sve vrste građevinskih radova;
- Kupovina/zakup nekretnina;
- Podizanje gotovine sa računa projekta.

Pored navedenog, neprihvatljive su i sve druge aktivnosti i troškovi koji nijesu u direktnoj vezi sa ciljevima Programa, odnosno koji nijesu eksplicitno definisani kao prihvatljive aktivnosti u okviru ovog Programa.

VIII PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

Korisnik je u obavezi da za vrijeme realizacije projekta za svaki prihvatljivi i odobreni trošak projekta, osim indirektnih troškova, posjeduje odgovarajuću finansijsku i računovodstvenu dokumentaciju kojom se isti dokazuje i pravda.

1. DIREKтни TROŠKOVI

Stavka	Opis	Procenat u ukupnim troškovima	Ko ostvaruje pravo
a. Nabavka nove, nadogradnja, digitalizacija i održavanje postojeće infrastrukture	Ova stavka obuhvata nabavku istraživačkih uređaja, aparata i instrumenata, specijalizovane IT opreme, mrežnih i serverskih sistema, pripadajućeg softvera, licenci i drugih digitalnih tehničkih rješenja neophodnih za sprovođenje istraživanja i siguran rad infrastrukture. Trošak uključuje: nabavku nove infrastrukture i nadogradnju postojeće infrastrukture; održavanje infrastrukture; prateće troškove nabavke; digitalne alate i softverska rješenja za evidenciju, praćenje, rezervaciju, upravljanje i optimizaciju korišćenja infrastrukture, ukoliko su neposredno povezani sa njenom operativnošću i otvorenim pristupom. Nadogradnja podrazumijeva povećanje kapaciteta, funkcionalnosti ili performansi postojeće infrastrukture, dok održavanje uključuje kalibraciju, obavezne tehničke i sigurnosne preglede, neophodne popravke, rezervne djelove, licence i ažuriranja. Uslov: Jedinična vrijednost svakog pojedinačnog sredstva mora biti $\geq 300,00$ € bez PDV-a.	Do 70% ukupne vrijednosti projekta	Podnosilac prijave i partneri na projektu
b. Potrošni materijal	Obuhvata potrošni materijal, sitnu opremu, rezervne elemente i druge stavke čija je jedinična vrijednost manja od 300,00 € bez PDV-a, a koje su neposredno potrebne za uspostavljanje, održavanje ili redovno korišćenje istraživačke infrastrukture.	Do 20% ukupne vrijednosti projekta	Podnosilac prijave i partneri na projektu
c. Osoblje za upravljanje infrastrukturom i otvoreni pristup	Ova stavka obuhvata troškove angažovanja postojećeg osoblja ²⁵ , koje je uključeno u poslove upravljanja, održavanja i razvoja istraživačke infrastrukture, kao i u uspostavljanje i sprovođenje režima otvorenog pristupa. Troškovi se odnose na aktivnosti koje uključuju organizaciono jačanje, uspostavljanje i primjenu internih procedura, vođenje evidencija, razvoj i primjenu operativnih protokola, koordinaciju korišćenja resursa, kao i pružanje podrške korisnicima infrastrukture. Dozvoljava se ugovaranje dopunskog rada, koji se može finansirati u iznosu do najviše 25% od "Bruto 2" plate ²⁶ .	Do 15% ukupne vrijednosti projekta	Podnosilac prijave i partneri na projektu

²⁵ Nisu prihvatljivi dodaci na platu kao što su jubilarne nagrade, pokloni za djecu, regresi i druga slična davanja.

²⁶ Bruto zarada (Bruto 1), obuhvata neto zaradu, porez na dohodak fizičkih lica i doprinose za obavezno socijalno osiguranje iz zarade koju plaća poslodavac u ime zaposlenog. Međutim, to nisu svi fiskaliteti koje plaća poslodavac, nego postoje još preize i doprinosi na teret poslodavca, koji kad se dodaju na "Bruto 1", formiraju tzv. "Bruto 2".

Stavka	Opis	Procenat u ukupnim troškovima	Ko ostvaruje pravo
d. Interno osposobljavanje i usavršavanje	Obuhvata troškove angažovanja predavača i stručnjaka, organizaciju internih radionica i edukacija, izradu i nabavku edukativnih materijala, mentorstvo i prenos znanja, kao i druge troškove neposredno povezane sa razvojem kompetencija osoblja za upravljanje infrastrukturom i primjenu otvorenog pristupa.	Do 20% ukupne vrijednosti projekta	Podnosilac prijave i partneri na projektu
e. Diseminacija	Obuhvata troškove objave rezultata, lekture, izrade promotivnih i informativnih materijala i drugih aktivnosti usmjerenih na vidljivost projekta i infrastrukture.	Do 10% ukupne vrijednosti projekta	Podnosilac prijave i partneri na projektu
f. Kratkoročna mobilnost	Obuhvata dnevnice (isključivo za kratkoročna putovanja do 30 dana), troškove kotizacije, troškove smještaja i troškove prevoza, isključivo za mobilnosti povezane sa sprovođenjem projekta.	Do 10% ukupne vrijednosti projekta	Podnosilac prijave i partneri na projektu
g. PDV	PDV na prihvatljive troškove za koje se ne može omogućiti povraćaj.		Podnosilac prijave i partneri na projektu

2. INDIREKTNI TROŠKOVI

Stavka	Opis	Ograničenje	
Indirektni troškovi	<p>Indirektni troškovi predstavljaju troškove nastale kao posljedica sprovođenja projekta kod Podnosioca prijave, koji se ne mogu neposredno pripisati pojedinačnim projektnim aktivnostima. Ovi troškovi se ne pravdaju kroz finansijski izvještaj</p> <p>Mogu obuhvatiti troškove održavanja prostora u kojem se projekat realizuje, režijske troškove (grijanje/hlađenje, električna energija, voda, odvoz otpada), administrativnu i tehničku podršku realizaciji projekta, kao i druge opšte troškove povezane sa sprovođenjem projekta</p> <p>U okviru indirektnih troškova nisu prihvatljivi troškovi koji su već obuhvaćeni direktnim troškovima, naročito troškovi nabavke, prevoza, instalacije, održavanja i servisiranja istraživačke infrastrukture, digitalnih alata, potrošnog materijala i sitne opreme</p>	Do 10% ukupne vrijednosti projekta	Podnosilac prijave

Neprihvatljivim troškovima smatraju se svi troškovi koji nisu definisani kao prihvatljivi u okviru ovog Programa, odnosno troškovi koji nisu neposredno povezani sa realizacijom projektnih aktivnosti i postizanjem ciljeva projekta.

IX ETIČKA PITANJA

Ukoliko prijava projekta podrazumijeva neko etičko pitanje, Podnosilac projekta u obavezi je da dostavi odobrenje Etičkog odbora (ukoliko je primjenjivo) i/ili dostavi drugi relevantan dokaz o načinu rješavanja etičkog pitanja.

X SADRŽAJ PRIJAVE

Prijava projekta treba da sadrži:

- Potpisan i pečatiran/elektronski potpisan Prijavni obrazac od strane Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta i ovlaštenog predstavnika Podnosioca prijave;
- Finansijski plan projekta, potpisan i pečatiran od strane Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta i ovlaštenog predstavnika Podnosioca prijave;
- Biografije (CV) Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta i ključnih članova/članica projektnog tima (istraživača/istraživačica u istraživačkom timu) – do 3 člana/članice;
- Izjava o obezbijeđenom finansijskom učešću u realizaciji projekta iz sopstvenih izvora, pri čemu sredstva sufinansiranja obezbjeđuje Podnosilac prijave i/ili partneri, ako učestvuju u projektu, potpisana i pečatirana od strane ovlaštenog predstavnika Podnosioca prijave i/ili partnera;
- Izjava Podnosioca prijave o istinitosti podataka, izbjegavanju dvostrukog finansiranja i prihvatanju uslova Konkursa, potpisana i pečatirana od strane Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta i ovlaštenog predstavnika Podnosioca prijave;
- Izjava Podnosioca prijave i partnera, ako učestvuju u projektu, o neekonomskim aktivnostima, potpisana i pečatirana od strane ovlaštenih predstavnika Podnosioca prijave i partnera;
- Izjava partnera, ukoliko je primjenjivo, o učešću u projektu i njihovom doprinosu, kojom uključena pravna lica potvrđuju da prihvataju sve odgovornosti proistekle iz i u vezi sa pružanjem podrške predloženom istraživanju, potpisana i pečatirana od strane ovlaštenog predstavnika partnera;

- h. Izjava podnosioca prijave i partnera, ako učestvuju u projektu, o statusu u pogledu (ne) povrativosti poreza na dodatu vrijednost (PDV), potpisana i pečatirana od strane ovlašćenih predstavnika Podnosioca prijave i partnera;
- i. Kopija izvoda iz Centralnog registra privrednih subjekata ili drugog odgovarajućeg registra za Podnosioca prijave i partnere, ako učestvuju u projektu;
- j. Finansijski iskazi za prethodnu godinu (2025) za Podnosioca prijave i partnere, ako učestvuju u projektu;
- k. Potvrda o izmirenim poreskim obavezama ili odgovarajući dokument o reprogramu poreskog duga, za Podnosioca prijave i partnere, ako učestvuju u projektu;
- l. Uvjerenje nadležnog organa da protiv podnosioca i partnera, ako učestvuju u projektu, nije pokrenut i da se ne vodi stečajni postupak ili postupak likvidacije.

Izjave pod tačkama d), e), f), g), h) moraju biti ovjerene kod notara.

XI POSTUPAK DODJELE BESPOVRATNIH SREDSTAVA

XI1 Procedura prijave

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija raspisaće Konkurs za dodjelu grantova za razvoj, modernizaciju i otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture.

Konkurs će biti otvoren najmanje 60 dana.

Imajući u vidu trajanje roka za podnošenje prijava, podnosioci su dužni da dostave potpunu i urednu dokumentaciju u okviru propisanog roka. Naknadna dopuna dokumentacije, po isteku roka za podnošenje prijava, neće biti dozvoljena²⁷.

U postupku razmatranja prijava projekata sprovode se sljedeći koraci:

- a. Administrativna provjera prijava projekata;
- b. Evaluacija prijava projekata u odnosu na kriterijume za ocjenu; i
- c. Prihvatanje/odbijanje projekata za sufinansiranje.

XI2 Administrativna provjera prijava projekata

Administrativnu provjeru pristiglih prijava projekata na Konkurs vrši Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija.

Administrativna provjera podrazumijeva ocjenu ispunjenosti sljedećih kriterijuma:

- a. Podnijeta je sva tražena dokumentacija iz tačke X;
- b. Dokumentacija je svojeručno potpisana i pečatirana/elektronski potpisana od strane ovlašćenih lica;
- c. Sadržaj prijave je ispunjen isključivo na utvrđenim obrascima od strane Ministarstva, a koji čine sastavni dio ovog programa;
- d. Podnosilac prijave i partneri, ako učestvuju u projektu, moraju biti licencirane naučnoistraživačke ustanove, u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službeni list CG”, br. 51/25);
- e. Podnosilac prijave i partneri, ako učestvuju u projektu, moraju zadovoljavati definiciju „organizacije za istraživanje i širenje znanja“ u skladu sa EU Okvirom za državnu pomoć za istraživanje i razvoj i inovacije (2022/C 414/01), poglavlje 1.3, tačka 16. (ff), odnosno Uredbom Komisije (EU) br. 651/2014, član 2, tačka 83;

²⁷ Izuzetno, Ministarstvo može zatražiti dodatna pojašnjenja već dostavljene dokumentacije, bez mogućnosti izmjene ili dopune elemenata prijave koji utiču na sadržaj i ocjenu projektnog predloga.

- f. Podnosilac prijave i partneri, ako učestvuju u projektu, registrovani su u odgovarajućem registru u Crnoj Gori, ispunili su sve obaveze redovnog plaćanja poreza i doprinosa; nijesu u predstečajnom postupku, stečajnom postupku ili postupku likvidacije, nijesu obustavili redovnu poslovnu aktivnost, u skladu s nacionalnim propisima, i nijesu u teškoćama prema finansijskim iskazima za prethodnu godinu (2025);
- g. Zahtijevane Izjave dostavljene su u propisanoj formi i ovjerene kod notara;
- h. Prijava je predata na način i u roku navedenom u Konkursu;
- i. Prema Finansijskom planu iznos traženih bespovratnih sredstava od Ministarstva iznosi najmanje 200.000,00 €, a najviše 250.000,00 €;
- j. Trajanje projekta je u skladu sa Programom i iznosi 24 ili 36 mjeseci;
- k. Projekat je usklađen sa prioritetima naučnoistraživačke djelatnosti definisanim Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028, sa pratećim akcionim planom.

Prijave koje ispunjavaju sve administrativne kriterijume upućuju se u dalji postupak evaluacije u skladu sa kriterijumima za ocjenu projekata.

XI3 Evaluacija prijave projekata u odnosu na kriterijume za ocjenu

Nakon sprovedene administrativne provjere, prijave projekata koje ispunjavaju propisane uslove upućuju se u postupak stručne evaluacije.

Svaku prijavu projekta ocjenjuju najmanje tri (3) nezavisna evaluatora/evaluatorke, koji su međunarodni eksperti/ekspertkinje iz odgovarajuće oblasti istraživanja kojoj projekat pripada. Evaluacija se vrši na osnovu unaprijed definisanih kriterijuma za ocjenu projekata. Detaljna razrada kriterijuma za ocjenjivanje data je u evaluacionom obrascu.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija obezbjeđuje transparentnost i nepristrasnost postupka evaluacije, uključujući pripremu i primjenu Izjave o nepostojanju sukoba interesa za sve evaluatore/evaluatorke, primjenu Procedura za sprovođenje postupka ocjenjivanja projekata (evaluacije), kojima se uređuju način rada evaluatora, metodologija ocjenjivanja i postupak donošenja preporuka, kao i sprovođenje međunarodnog poziva za iskazivanje interesovanja za angažovanje evaluatora/evaluatorki za ocjenu prijave projekata u okviru ovog Programa.

Na osnovu pojedinačnih ocjena i komentara evaluatora/evaluatorki formira se rang lista projekata, koja predstavlja osnov za donošenje odluke o finansiranju.

Kriterijumi za ocjenu prijave projekata su:

I. Doprinos razvoju i modernizaciji istraživačke infrastrukture

Ocjenjuje se u kojoj mjeri projekat doprinosi unapređenju postojeće ili uspostavljanju nove istraživačke infrastrukture, jačanju istraživačkih kapaciteta kroz nabavku i modernizaciju opreme, kao i usklađenosti infrastrukture sa savremenim standardima i potrebama naučnoistraživačkog rada.

II. Doprinos projekta otvorenom korišćenju istraživačke infrastrukture

Ocjenjuje se kvalitet i jasnoća modela otvorenog pristupa infrastrukturi, uključujući uslove, procedure i nediskriminatorni pristup korisnicima, identifikaciju ciljnih grupa, kao i usklađenost kapaciteta sa planiranim korišćenjem.

III. Kapaciteti za sprovođenje projekta

Ocjenjuju se organizacioni, kadrovski i tehnički kapaciteti Podnosioca prijave i opravdanost partnerstva (ukoliko je primjenjivo) za realizaciju projekta i upravljanje istraživačkom infrastrukturom.

IV. Izvodljivost projekta

Ocjenjuje se izvodljivost projekta, odnosno jasnoća i realnost plana njegove realizacije u odnosu na predložene aktivnosti, raspoložive resurse i planirane rezultate, kao i upravljanje rizicima u realizaciji projekta.

V. Finansijska opravdanost i troškovna efikasnost

Ocjenjuje se jasnoća i razrađenost budžeta, povezanost troškova sa projektnim aktivnostima i ciljevima, realnost procjene troškova (zasnovanost na tržišnim osnovama), kao i njihova proporcionalnost planiranim rezultatima.

VI. Održivost i dugoročna upotreba infrastrukture

Ocjenjuje se postojanje i kvalitet plana održavanja infrastrukture nakon završetka projekta, planirano korišćenje kapaciteta u dugom roku, kao i realnost i izvodljivost tog plana u odnosu na kapacitete institucije.

Evaluatori/evaluatorke ocjenjuju svaki kriterijum za ocjenu na skali od 1 do 5, pri čemu su sve pojedinačne ocjene jednako vrijedne, te se za svaki kriterijum izračunava aritmetička sredina ocjena tri evaluatora/evaluatorke. Od evaluatora/evaluatorki se očekuje da uz svaku dodijeljenu ocjenu dostave obrazložen komentar, formulisan na način koji podnosiocima prijave pruža jasnu, argumentovanu i korisnu povratnu informaciju.

Konačna ocjena (K) formira se prema sljedećoj formuli:

$$K = 0,25I + 0,15II + 0,15III + 0,20IV + 0,15V + 0,10VI$$

Vrijednosti kriterijuma I, II, III, IV, V i VI predstavljaju aritmetičku sredinu ocjena tri evaluatora/evaluatorke za svaki pojedinačni kriterijum. K predstavlja konačnu ocjenu prijave projekta, koja se izražava zaokruživanjem na dvije decimale.

Da bi prijava projekta bila predložena za sufinansiranje, mora ostvariti konačnu ocjenu (K) od najmanje 4,00, kao i najmanje ocjenu 3,00 po svakom pojedinačnom kriterijumu (I–VI). Prijave koje ne ispunjavaju navedene minimalne pragove neće biti razmatrane za finansiranje, bez obzira na ukupnu ocjenu.

IX4 Prihvatanje/odbijanje projekta za sufinansiranje

Na osnovu konačne ocjene (K) formira se rang-lista prijavljenih projekata. Podnosioci prijave kontaktiraju se prema redosljedu sa rang-liste, u skladu sa raspoloživim budžetskim sredstvima, radi daljeg postupka usaglašavanja uslova za realizaciju projekta.

Podnosioci prijave koji su predloženi za finansiranje dužni su da, na zahtjev Ministarstva, dostave dodatnu dokumentaciju, i to:

- dokumentaciju koja se odnosi na angažovanje osoblja, uključujući odgovarajuće akte i metodologiju obračuna naknada;
- validne ponude za pojedinačne troškove veće od 6.000,00 €;
- okvirni plan nabavki.

Ukoliko se tokom evaluacije ukaže potreba za dodatnim usklađivanjem finansijskog plana ili razjašnjenjem pojedinih budžetskih stavki, Ministarstvo može pokrenuti postupak pregovora sa Podnosiocem prijave. Pregovori se mogu voditi isključivo u okviru finansijskog plana, uključujući usklađivanje i optimizaciju budžetskih stavki u odnosu na raspoloživa sredstva i komentare evaluatora²⁸.

Podnosilac prijave je dužan da u ostavljenom roku dostavi revidirani finansijski plan u skladu sa zaključcima pregovora.

²⁸ Pregovori se ne mogu odnositi na sadržaj projektne prijave, uključujući ciljeve, aktivnosti, metodologiju, očekivane rezultate ili druge elemente koji su bili predmet ocjenjivanja, niti mogu uticati na konačnu ocjenu projekta i njegov položaj na rang-listi.

Po okončanju postupka, Ministarstvo donosi rješenje o prihvatanju ili odbijanju projekata za sufinansiranje. Sa podnosiocima prijava čiji su projekti prihvaćeni zaključuje se Ugovor o grantu, kojim se uređuju međusobna prava i obaveze između Ministarstva i korisnika sredstava.

Spisak korisnika sa kojima je potpisan Ugovor biće objavljen na internet stranici Ministarstva.

Objavljuju se sljedeći podaci:

- Naziv Korisnika granta;
- Naziv projekta;
- Iznos bespovratnih sredstava (granta) dodijeljenih projektu, kao i iznos sopstvenog sufinansiranja Korisnika; i
- Kratak opis projekta.

2. IMPLEMENTACIJA I MONITORING REALIZACIJE U OKVIRU PROGRAMA ZA RAZVOJ, MODERNIZACIJU I OTVORENO KORIŠĆENJE ISTRAŽIVAČKE INFRASTRUKTURE

Korisnik granta u okviru Programa za razvoj, modernizaciju i otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture dostavlja Ministarstvu Godišnje izvještaje o realizaciji projekta, zajedno sa Finansijskim izvještajima, koji uključuju i plan rada za naredni period, na obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Po završetku realizacije projekta u okviru Programa za razvoj, modernizaciju i otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture, Korisnik granta dostavlja Ministarstvu Završni izvještaj o realizaciji projekta, zajedno sa Finansijskim izvještajem, na obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Postupak ocjene Godišnjeg i Završnog izvještaja o realizaciji projekta, uključujući finansijske izvještaje, biće detaljno uređen Ugovorom o grantu i Smjernicama za praćenje realizacije projekta.

Ministarstvo vrši monitoring realizacije projekata u okviru Programa za razvoj, modernizaciju i otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture, koji obuhvata praćenje stepena realizacije aktivnosti utvrđenih u prihvaćenoj prijavi projekta, kontrolu realizacije Finansijskog plana, kao i praćenje diseminacije rezultata i promocije projektnih aktivnosti.

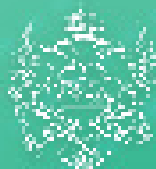
Korisnik granta je u obavezi da za svaki prihvatljivi i odobreni trošak projekta, osim indirektnih troškova, posjeduje odgovarajuću dokumentaciju kojom se isti pravda.

3. NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJA PROGRAMA ZA RAZVOJ, MODERNIZACIJU I OTVORENO KORIŠĆENJE ISTRAŽIVAČKE INFRASTRUKTURE

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija na godišnjem nivou priprema izvještaj o realizaciji Programa za razvoj, modernizaciju i otvoreno korišćenje istraživačke infrastrukture, koji čini sastavni dio godišnjeg Izvještaja o radu Ministarstva, a koji usvaja Vlada Crne Gore.

Nakon završetka realizacije Programa, Ministarstvo će sprovesti eksternu evaluaciju Programa, radi procjene njegove efikasnosti, relevantnosti, uticaja i održivosti. Sredstva za sprovođenje evaluacije obezbijediće se iz državnog budžeta i planirati u budžetu za godinu u kojoj dopijeva obaveza njene realizacije.

Ministarstvo
prosvjete, nauke
i inovacija